

КАРАР
Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Актүбә шәһәр тибындагы бистә Советы

Актүбә ш.т.б.

№ 12

«27» март 2020 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистәнең бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә һәм Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә бюджет корылышын һәм бюджет процессын Россия Федерациясенең гамәлдәге бюджет законнарына туры китерү максатында

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Актүбә шәһәр тибындагы бистә Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистәнең бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы нигезләмәне әлеге карарга кушымта нигезендә яна редакциядә расларга.

2. Үз көчен югалткан дип танырга:

- Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә Советының 30.04.2010 № 10 «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә бюджет процессы турында» карары;

- Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советының 15.11.2010 № 8 «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең бюджет процессы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү хакында» карары, Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә Советының 30.04.2010 № 10 карары белән расланган;

- Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советының 14.11.2013 № 29 «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең бюджет процессы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү хакында» карары, Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә Советының 30.04.2010 № 10 карары белән расланган (15.11.2010 № 8 карар редакциясендә);

- Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советының 15.08.2014 № 29 «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы»

муниципаль берәмлегенең бюджет процессы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында" карары, Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә Советының 30.04.2010 № 10 карары белән расланган (15.11.2010 № 8, 14.11.2013 № 29 карарлар редакциясендә);

- Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советының 23.10.2015 № 9 «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең бюджет процессы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында" карары, Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә Советының 30.04.2010 № 10 карары белән расланган (15.11.2010 № 8, 14.11.2013 № 29, 15.08.2014 № 29 карарлар редакциясендә);

- Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советының 13.11.2017 № 25 «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең бюджет процессы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында" карары, Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә Советының 30.04.2010 № 10 карары белән расланган (15.11.2010 № 8, 14.11.2013 № 29, 15.08.2014 № 29, 23.10.2015 № 9 карарлар редакциясендә);

- Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советының 20.08.2019 № 39 «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең бюджет процессы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында" карары, Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә Советының 30.04.2010 № 10 карары белән расланган (15.11.2010 № 8, 14.11.2013 № 29, 15.08.2014 № 29, 23.10.2015 № 9, 13.11.2017 № 25 карарлар редакциясендә);

- Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советының 16.12.2019 № 50 «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең бюджет процессы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында" карары, Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә Советының 30.04.2010 № 10 карары белән расланган (15.11.2010 № 8, 14.11.2013 № 29, 15.08.2014 № 29, 23.10.2015 № 9, 13.11.2017 № 25, 20.08.2019 № 39 карарлар редакциясендә).

3. Әлеге карарны "Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында" түбәндәге веб-адрес буенча урнаштыру юлы белән игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районының «Интернет» мәгълүмати-коммуникацион челтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча урнаштырырга: <http://aznakayevo.tatarstan.ru>.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Азнакай районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә Советының бюджет, финанс, салымнар һәм икътисад мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Р.А. Галеева

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистәнең бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында НИГЕЗЛӘМӘ

I Бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 Статья . Әлеге Нигезләмә белән жайга салына торган хокукый мөнәсәбәтләр

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә бюджет корылышы һәм бюджет процессы турында әлеге нигезләмә (алга таба – нигезләмә) Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы бистә муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә жирлек бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору барышында, шулай ук жирлекнең муниципаль бурычы белән бурыч алулар һәм идарә итү процессында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала.

Статья 2. Жирлектә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен тормышка ашыруның хокукый нигезләре

Жирлектәге бюджет хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет законнарының һәм жирлекнең вәкиллекле органының бүтән актлары, әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 Статья. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

4 Статья. Жирлек бюджетының хокукый формасы

Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы бистә бюджеты (алга таба – жирлек бюджеты) Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Актүбә шәһәр тибындагы бистә Советы карары рәвешендә эшләнә һәм раслана (алга таба – жирлек Советы).

Жирлек бюджеты өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

Жирлек бюджеты проектын формалаштыру Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы бистә башкарма комитеты (алга таба – авыл жирлегә башкарма комитеты) тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләре нигезендә кабул ителә торган хокукый актлары нигезендә башкарыла.

Жирлек советының чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм, әгәр жирлек бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

5 Статья. Бюджет классификациясен куллану үзенчәлекләре

1. Жирлек бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет хисабын төзү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет керемнәренә Баш администраторлары исемлеге, аларга беркетелгән бюджет керемнәре төрләре (төрләре) жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән раслана.

Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр исемлеге, чыгымнарның ведомство структурасы составында, жирлек советы карары белән билгеләнә.

Бюджет чыгымнары төрләренә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) исемлеге бюджет чыгымнарының ведомство структурасы составында жирлек бюджеты турында жирлек советы карары белән йә Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән очрактарда раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге жирлек бюджеты турында карар белән раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының статьялары һәм төрләре исемлеге, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын раслаганда, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән раслана.

6 Статья. Бюджет процессы принциплары

Жирлектә бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә:

- Россия Федерациясе бюджет системасының бердәмлеге;
- Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыкларын финанслау чыганакларын бүлү ;
- бюджетларның мөстәкыйльлеге;
- Россия Федерациясе субъектларының, муниципаль берәмлекләренә бюджет хокукларының тигезлеге;
- керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыкларын финанслау чыганаклары чагылышының тулылыгы;
- Бюджетның баланслылыгы;
- бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеге;
- бюджет чыгымнарының гомуми (жыелма) капламалары;
- үтә күренмәлелек (ачыклык);

- бюджетның дәрәслеге;
- бюджет акчаларының адреслы һәм максатчан характерындагы;
- бюджет чыгымнарының ведомство буйсынуы;
- кассаның бердәмлеге.

7 Статья. Жирлекнең бюджет процессының төп этаплары

Жирлектә бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала::

- жирлекнең социаль-иқтисади үсеше фаразын, бюджет һәм салым сәясәтенен төп юнәлешләрен эшләү;

- жирлек бюджеты проектының төзү;

- жирлек бюджеты проекты һәм жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап буенча халык алдында тыңлаулар турындагы Нигезләмә нигезендә халык алдында тыңлаулар үткәру;

- жирлек бюджетын карау һәм раслау;
- жирлек бюджеты үтәлеше;
- жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту;
- жирлекнең бюджет хисабын төзү, карау һәм раслау;
- муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру.

8 Статья. Бюджет процессында катнашучылар

Жирлекнең бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- авыл жирлеге Советы;
- авыл жирлеге башлыгы;
- авыл жирлеге башкарма комитеты;
- жирлекнең финанс органы;
- «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы " МКУ (киләшү буенча);
- «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Контроль-хисап палатасы " МКУ (киләшү буенча);
- жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);
- жирлек бюджеты акчаларын алуучылар;
- бюджет керемнәренә баш администраторлары (администраторлары);
- бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының Баш администраторлары (администраторлары);
- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль хокукый актлар белән бюджет вәкаләтләре йөкләнгән башка органнар.

9 Статья. Жирлекнең бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек советы жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны карый һәм раслай, үз утырышларында, комитетлар, комиссияләр, эш төркемнәре утырышларында, жирлек Советы үткәрә торган тыңлаулар барышында һәм депутат таләпләренә бәйлә рәвештә, жирлек Советы үткәрә торган тыңлаулар барышында жирлек бюджеты үтәлеше турындагы аерым мәсьәләләргә карау

барышында тикшереп торуну гамәлгә ашыра, тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнарының хокукый статусын формалаштыра һәм билгели, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренң контроль-хисап органнарын Россия Федерациясенң башка норматив хокукый актлары, шулай ук жирлек уставы белән билгеләнгән.

Россия Федерациясе Конституциясендә, Россия Федерациясенң башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча үз компетенциясе чикләрендә, аның вәкаләтләрен тәмин итү өчен жирле администрация тарафыннан барлык кирәкле мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Жирлек башлыгы:

- жирлек Советы каравына кирәкле документлар һәм материаллар белән жирлек бюджеты проектын, шулай ук жирлек бюджеты үтәләше турындагы хисапны кертә;

- жирлек Советының жирле салымнар һәм җыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгаруны, жирле салымнар буенча салым ташламаларын кертүне, жирлек бюджетыннан чыгымнарны гамәлгә ашыруны күздә тоткан норматив-хокукый актларына бәяләмәләрне раслай;

- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, жирлек уставы, әлегә Нигезләмә нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Авыл жирлеге башкарма комитеты:

- жирлекнең социаль-иқтисади үсеше фаразын төзүне оештыра, жирлек бюджеты проектын төзүне тәмин итә;

- жирлек бюджеты проектын төзү тәртибен һәм срокларын билгели;

- жирлек Советы каравына кирәкле документлар һәм материаллар белән жирлек бюджеты проектын кертә;

- жирлек Советына раслауга бюджет үтәләше турында хисап бирә;

- жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар проектларын жирлек Советы каравына кертә;

- жирлек бюджетының үтәләшен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәмин итә;

- муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру, хезмәт күрсәтү һәм муниципаль бурыч белән идарә итү тәртибен раслай;

- муниципаль бурыч кенәгәсенә кертелә торган Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнмәгән мәгълүмат составын, аны муниципаль бурыч кенәгәсенә кертү тәртибен һәм вакытын билгели;

- муниципаль гарантияләрне бирү тәртибен раслай;

- бюджет проектын (бюджет проектын һәм урта сроклы финанс планын төзүне тәмин итә);

- бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яки) тәртибен эшли һәм раслай;

- муниципаль бурыч белән идарә итүне тәмин итә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, жирлек уставы һәм әлегә Нигезләмә нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

4. Жирлекнең финанс органы:

- жирлек бюджеты проектын (жирлек бюджеты проекты һәм уртача сроклы финанс планы проекты) төзүне оештыра һәм турыдан-туры төзи һәм аны жирлек башкарма комитетына тапшыра.;

- жирлек бюджетының үтәлешен оештыра;
- бюджет хисабын төзү тәртибен билгели;
- жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап төзи;
- муниципаль бурыч кенәгәсен алып бара,

- бирелгән гарантияләргә, алар буенча муниципаль бурычны арттыру, принципаллар йә өченче затлар тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантия белән тәмин ителгән принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә муниципаль бурычны киметү, принципалларның гарантия белән тәмин ителгән йөкләмәләрен тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә туктату, бирелгән гарантияләр буенча Гарант белән тәмин ителгән принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә, шулай ук муниципаль гарантияләр белән билгеләнгән башка очрақларда муниципаль бурычны киметүне, принципалларның йөкләмәләрен тулы күләмдә яисә;

- жыелма бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм гамәлдәге законнарда каралган тәртиптә жирлеккә карата дөгъвалар буенча Суд актларын башкара;

- башкарма документларны һәм аларның үтәлешенә бәйле башка документларны исәпкә алып баралар һәм саклыйлар;

- муниципаль гарантия биргәндә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115.2 статьясындагы 1.1 пунктының өченче абзацы нигезендә бирелә торган тәминатның житәрлек булуын, ышанычлылыгын һәм ликвидлылыгын тикшерү, шулай ук принципалның финанс хәле мониторингы, муниципаль гарантия биргәннән соң бирелгән тәминатның житәрлек булуын, ышанычлылыгын һәм ликвидлылыгын тикшерү, принципалның финанс хәле мониторингы;

- касса планын төзү һәм алып бару;

- чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару (жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә);

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка актлары нигезендә һәм аларны үтәү йөзеннән билгеләнгән эшчәнлек өлкәсендә норматив актлар кабул итә;

- бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра;

- жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын, эгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында башкача билгеләнмәгән булса, билгели;

- Баш администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган бюджет кытлыкларын финанслау чыганақларының кодлары исемлеген раслый;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлегә Нигезләмә нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

5. «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы» МКУ жирлекнең финанс органы вәкаләтләрен яки жирлекләрен

Башкарма комитеты һәм Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты арасындагы килешү нигезендә вәкаләтләрнең бер өлешен гамәлгә ашыра ала.

6. «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Контроль-хисап палатасы» МКУ жирлекнең муниципаль финанс тикшерүе органы вәкаләтләрнен яисә килешү нигезендә вәкаләтләрнең бер өлешен гамәлгә ашыра ала.

7. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

- үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

- үз карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;

- расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезли;

- бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет средстволарын бүлүчеләргә һәм алучыларга бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү һәм бюджетның тиешле өлешен үти;

- бюджет йөкләмәләре лимитларын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- жыелма бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

- максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук әлеге кодекс белән билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре, аларны биргәндә билгеләнгән шартлар, максатлар һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;

- бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисапчылыгын формалаштыра;

- муниципаль берәмлек исемнән үз карамагындагы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җавап бирә;

- судта жирлек исемнән муниципаль берәмлек дөгъвалары буенча җавап бирүче вәкиле буларак чыгыш ясыя:

1) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарының вазыйфай затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтижәсендә, ведомствога каравы буенча, шул исәптән законга яки башка хокукий актка туры килми торган жирле үзидарә органнары актларын бастырып чыгару нәтижәсендә, физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында.;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыга казна учреждениесе булып торучы бюджет йөкләмәләре лимитлары җитмәгәндә аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен бирелә торган бюджет йөкләмәләре лимитлары җитмәгән очракта, аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен;

- муниципаль биремнәр формалаштыра һәм раслый;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрнен гамәлгә ашыра.

8. Бюджет акчаларын бүлүче:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;
- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет средстволарын бүлүчеләргә һәм (яки) алучыларга бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;
- бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, аның карамагында булган;
- максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләренең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәмин итә;;

9. Бюджет акчаларын алучы:

- бюджет сметасын төзи һәм башкара;
- бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) башкара;
- үзәндә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәләлеген, максатчан характерын тәмин итә;
- бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- бюджет исәбен алып бара һәм бюджет исәбен алып баруны тәмин итә);
- бюджет Хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплылыгын тапшыра;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

10. Бюджет керемнәре баш администраторы:

- үзенә буйсынган бюджет керемнәре администраторлары исемлеген төзи;
- бюджет проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр бирә;
- касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;
- бюджет керемнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11. Бюджет керемнәре администраторы:

- бюджетка, пеняларга һәм алар буенча штрафларны исәпләү, исәпкә алу һәм аларның дөрөсләгенә, тулысынча һәм үз вакытында башкарылуын контрольдә тотта;;
- бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;
- бюджетка, пеняларга һәм штрафларга артык түләнгән (түләттерелгән) түләүләргә, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире

кайтару турында карар кабул итә һәм, РФ Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен, Федераль казначылык органына йөкләмә бирә.;

- Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында Карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә бирә;

- бюджет керемнәренә баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренә баш администраторына тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләр һәм бюджет хисаплылыгын формалаштыра һәм тапшыра.;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы норматив хокукый актларда (муниципаль хокукый актларда) билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

12. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы:

- үзенә буйсынган бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары исемлекләрен төзи.;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәре һәм түләүләре планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларын түләү өчен билгеләнгән ассигнованиеләре файдалануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәмин итә;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра.

13. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы:

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәре һәм түләүләре планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының бюджетка керүнең тулылыгын һәм үз вакытында үтәлешен контрольдә тотат.;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджетка керүләре һәм түләүләре тәмин итә;

- бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, аның карамагында булган бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы норматив хокукый актларда (муниципаль хокукый актларда) билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

10 Статья. Жирлек бюджеты керемнәре

Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

11 Статья. Керемнәр чыганакалары реестры

1. Жирлекнең финанс органы жирлек бюджетының керем чыганакалары реестрын алып бара.

2. Бюджет керемнәре чыганакалары реестры астында, Россия Федерациясе керем чыганакалары исемлеге нигезендә, бюджет төзү, раслау һәм үтәү процессында барлыкка килә торган жирлек бюджеты керемнәре чыганакалары буенча мәгълүмат жыелмасы аңлашыла.

3. Мәгълүмат составына, жирлек бюджеты керемнәре чыганакалары реестрын формалаштыру һәм алып бару тәртибенә карата гомуми таләпләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек бюджетының керем чыганакалары реестры жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә һәм алып барыла.

5. Жирлек бюджеты керемнәре чыганакалары реестрлары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты билгеләгән тәртиптә Татарстан Республикасы финанс министрлыгына тапшырыла.

12 Статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен чикләү белән бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, алар Россия Федерациясе законнары, халыкара һәм башка шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән үтәлергә тиеш.

13 Статья. Башкарма комитетның резерв фонды

1. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә Башкарма комитетның резерв фондын булдыру күздә тотыла.

2. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек советының һәм жирлек Советы депутатларының резерв фондын булдыру тыела.

3. Башкарма комитетның резерв фонды күләме жирлек бюджеты турындагы карар белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменнән 3 проценттан артмаска тиеш.

4. Башкарма комитетның резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс ягыннан тәмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен һәм табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерүгә бәйле башка чараларны үткәргүгә, шулай ук әлеге статьяның 6 пунктында күрсәтелгән тәртиптә каралган башка чараларга җибәрелә.

5. Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитет карары буенча файдаланыла.

6. Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

7. Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

14 Статья. Муниципаль хезмәт

Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы "Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» Федераль законда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Товарлар китерүгә, эшләр башкаруга һәм хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль заказ авыл жирлеге бюджеты акчалары хисабына түләнә.

15 Статья. Чыгым йөкләмәләре реестры

1. Жирлекнең финанс органы жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара.

2. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры авыл жирлеге башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә алып барыла.

3. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы» муниципаль казна учреждениесенә билгеләнгән срокларда Азнакай муниципаль районының чыгым йөкләмәләре реестрын төзү өчен тапшырыла.

16 Статья. Жирлекнең муниципаль бурычы структурасы

1. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин.:

1) жирлекнең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);

2) Россия Федерациясе валютасында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

4) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән кредитлар;

5) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән жирлек гарантияләре (муниципаль гарантияләр);

6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексы гамәлгә кергәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән бүтән бурыч йөкләмәләре буенча.

2. Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) кредит оешмаларыннан алынган кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

3. Муниципаль эчке бурыч күләменә кертелә:

1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме Россия Федерациясе валютасында.

4. Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән чит ил валютасындагы бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирлек тарафыннан бирелгән чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

Жирлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

5. Муниципаль бурыч кенәгәсен алып бару жирлекнең финанс органы тарафыннан башкарыла.

Бурыч йөкләмәләре турындагы мәгълүмат муниципаль бурыч кенәгәсенә йөкләмә барлыкка килгән мизгелдән биш эш көненнән дә артмаган срокта кертелә.

6. Муниципаль бурыч кенәгәсенә әлегә йөкләмәләр төрләре буенча жирлекнең бурыч йөкләмәләре күләме, аларның барлыкка килү һәм үтәлеше (башка нигезләр буенча туктату) датасы һәм өлешчә, йөкләмәләрне тәмин итү рәвешләре турында белешмәләр, шулай ук аның составы, тәртибе һәм вакыты жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә торган башка мәгълүмат кертелә.

Жирлекнең муниципаль бурыч кенәгәсендә, шул исәптән Муниципаль бурыч йөкләмәләрен үтәү буенча кичектерелгән бурычлар турында мәгълүмат исәпкә алына.

17 Статья. Жирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру

1. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе түлүгә тапшырылмаган очракта (әгәр жирлек Советының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, Муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган түләү датасыннан соң килгән датадан соң өч ел эчендә әлеге йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында вакыйгалар (шартлар) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (шартлар) турында белешмәләр житкәнгә (килеп житүгә) карап, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Жирлекнең башкарма комитеты әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацында күрсәтелгән сроклар үткәннән соң муниципаль бурычтан Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшерү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5. Муниципаль бурычтан реструктулаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләре, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләре, түләү датасы башланганчы, эмиссия шартлары нигезендә, эмитацияләгән орган тарафыннан тулысынча сатып алынган (алынган) чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләре түләү датасы житкәнчегә кадәр үтәү дип танырга хокуклы.

18. Муниципаль бурыч алулар

1. Жирлек исеменнән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан һәм кредит оешмаларынан кредитлар рәвешендә заем акчаларын жирле бюджетка

жәлеп итү аңлашыла, алар буенча районның бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак барлыкка килә.

2. Жирлекнең муниципаль тышкы бурыч алулары астында, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында, федераль бюджеттан жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча чит ил валютасында белдерелгән Россия Федерациясе алдындагы бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы бурыч алулар Чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенен Дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек уставы нигезендә, жирлек исемненән муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукы жирлекнең башкарма комитеты карамагында.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә жирлек тарафыннан башкарыла:

1) жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлары булмау;

2) жирлек тарафыннан кредит рейтингы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәжәдән ким булмаган, исемлекләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы бер яисә берничә заттан алынган.

6. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә керткән очракта, Муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясындагы 5 пункттында каралган жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

7. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кергән очракта, Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләрне, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Авыл жирлеге, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә керткән очракта, Муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пункттында каралган жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Авыл жирлеге, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кергән очракта, кредит оешмаларынан кредитлар рәвешендә һәм жирлекнең кыйммәтле кәгазьләрен рефинанслау максатларында гына, шулай ук Россия Федерациясе бюджет

системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алулар башкарырга хокуклы.

10. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләрне чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

11. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә керткән очракта, муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациясе валютасында бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) Россия Федерациясе валютасында муниципаль эчке бурыч алулар, муниципаль гарантияләр программаларын Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

12. Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары буенча Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында каралган районның түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән йөкләмәләрне реструктуризацияләүне үткөрү рөхсәт ителми.

19 Статья. Үзенчәлекләре бурыч алулар һәм гарантияләр бирү, жирлекнең чит ил валютасында

1. Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында өченче затларның йөкләмәләре буенча гарантияләрне Россия Федерациясе тарафыннан жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында гына, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып бирергә хокуклы.

20 Статья. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме астында тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирлек бюджетына акча жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле бюджет турындагы карар белән тиешле финанс елына расланган жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында жирлекнең бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча жирлекнең бурыч

йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, күрсәтелгән артык суммасында жирле бюджет акчаларының калган өлешләре ағымдагы финанс елына бурыч алуларның иң чик күләмен кыскартып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелгә тиеш.

21 Статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең иң чик күрсәткечләре

1. Жирле бюджет турындагы карар белән, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына) муниципаль бурычның иң югары чиген, шул исәптән Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр, чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген (жирлекнең чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) күрсәтеп, муниципаль эчке бурычның, муниципаль бурычның иң югары чикләре билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре (жирлекнең чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда) элге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә үтәгәндә билгеләнә.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турында карар белән расланган Түләүсез түләүләргә һәм (яисә) физик затлар керемнә салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә расланган күләм исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмә жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмнән артмаска тиеш.

Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чаралар кулланылган очракта, бурыч күләме, кире кайтарылмый торган түләүләргә һәм (яисә) физик затлар керемнә салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә расланган күләм исәпкә алмыйча, чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карар белән расланган гомуми күләмнәң 50 проценттан артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме, түбәндәге таләпләргә үтәгәндә, жирле бюджет турындагы карар белән раслана:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турында карар белән расланган тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләмнәң 10 проценттан артмаска тиеш, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләмнән тыш;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында чираттагы финанс елында һәм чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча түләүләргә еллык суммасы чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турында карар белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренә һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләргә гомуми

күләменнән 20 проценттан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң килгән бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә җибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

22 Статъя. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең чит ил валютасындагы исемлеге, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп, үз эченә ала:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәмин ителә торган йөкләмәләр буенча йөкләмәләрне валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

5) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантияләр муниципаль гарантия белән тәмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә һәм үтәлә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

23 Статъя. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында чит ил максатчан кредитларын һәм (яисә) чит ил валютасында түләнә торган максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында федераль бюджеттан чит ил максатчан кредитларын куллану кысаларында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары һәм жирле бюджетка акча жәлеп итү күләме;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

24 Статъя. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмэләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмэләрен жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре һәм түләүнең иң чик сроклары тиешле бурыч йөкләмэләре төрләре буенча тиешле бурыч йөкләмэләре төрләре буенча жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре;

2) тиешле бурыч йөкләмэләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмэләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны үткөрү муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылыш тапмый.

25 Статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациясе валютасындагы исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

4) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

26 Статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыруның чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең номиналь хақы буенча иң чик күләме, бюджет турында карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләренә туры китереп, жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү йә принципал йөкләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) житкән очракта да, тәмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы чагылдырылган валютада бирелә һәм үтәлә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның гарантия суммасы чикләрендә үзенә тәмин ителгән йөкләмәсе буенча субсидия жаваплылык тотта.

6. Муниципаль гарантиядә күрсәтелә:

1) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем – жирлек) һәм Гарант исеменнән гарант бирүче орган исеме;

2) бенефициар атамасы;

3) принципалның исеме;

4) тәмин ителешенә гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнең исемен, төзү датасын һәм Номерын (булган очракта), төп йөкләмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләренә үтәү срогын, якларның атамаларын, төп йөкләмәнең башка мөһим шартларын күрсәтеп);

5) гарантия буенча Гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантия үз көченә керү датасы яки гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу срогы;

9) гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты һәм тәртибе, гарантия очрагын билгеләү;

10) гарантияне кире алу нигезләре;

11) Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләренә үтәү тәртибе;

12) гарантиянең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә, үтәлгәндә (туктатылганда) принципалның гарантия белән тәмин ителгән йөкләмәләренә нинди дә булса өлешендә яисә гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда гарантия суммасын киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

15) гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турында принципалга Карата таләбе булу яисә булмау (гарантның принципалга карата регресс таләбе, регресс);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, гарантның норматив хокукый актлары, Гарант исеменнән гарантия бирүче орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Муниципаль гарантның принципалга регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия бары тик хужалык жәмгыяте йөкләмәләре буенча гына бирелергә мөмкин, аның акцияләренә (өлешләренә) 100 проценты муниципаль гарантия бирә торган жирлеккә, милке муниципаль гарантия бирә торган муниципаль унитар предприятиегә карый. Принципалны тулысынча яисә өлешчә хосусыйлаштырган очракта, мондый муниципаль гарантия гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы белән бирелгән дип санала һәм принципалның Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе Граждан законнарының таләпләренә туры килә торган актларында билгеләнгән срокта гарантның гарантиянең кайсы да булса өлешендә үтәлүенә бәйле рәвештә барлыкка килгән принципалга карата регресс таләбен канәгатьләндерү буенча принципалның йөкләмәләрен үтәүне тәмин итү бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәминатны биргәнче муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуклы түгел.

10. Бенефициарга муниципаль гарантка карата таләпләр, күрсәтелгән хокукларны, яңа хужага (сатып алуыга) облигацияләргә хокуклар күчүгә бәйле рәвештә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кыйммәтле кәгазьләр турындагы таләпләренә тапшырудан (күчүдән), принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүдән тыш, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча (шул исәптән әлеге статьяның 6 пунктындагы 14 пунктчасында күрсәтелгән гарантның язмача ризалыгыннан башка үзгәргән очракта), шулай ук әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән бурычны принципал тарафыннан үтәмәгәндә Гарант тарафыннан чакыртып алына.

12. Бенефициар таләбе (гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе) гарантка гарантиядә билгеләнгән очракта гына (гарантия очрагы килеп туган очракта) бирелергә мөмкин. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе гарантиядә күрсәтелгән документларны кушып, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә гарантка язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә һәм Шартнамәдә билгеләнгән срогыннан алда гарантия үтәләше турында таләпләренә, шул исәптән принципалның гарантия белән тәмин ителгән йөкләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант бенефициар таләпләрен үтәү турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең күчәрмәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен, күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп куелган документларның нигезлелек һәм гарантия шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларның туры килү-килмәве предметын карарга тиеш.

16. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга түбәндәге очрақларда аның таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) гарантка гарантия бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу срогы) срогы тәмамланганнан соң таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантка тапшырыла);

2) таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантка гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яки) аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципалның принципал һәм (яки) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал йөкләмәләрен тиешенчә үтәүдән баш тартты;

5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 6 пунктында билгеләнгән очрақларда;

б) гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.

17. Муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарның гарантияне һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документларны үтәү турындагы таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы чыгарга хокуклы, алар принципал тәкъдим итә ала. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да, әлеге каршылыкларга хокукын югалтмый.

19. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар муниципаль гарантиянең нигезле һәм тиешле шартларына туры килә дип танылган очракта, гарант гарантия белән билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантиядә каралган гарантның бенефициар алдындагы бурычы принципалның гарантия белән тәэмин ителгән срогы чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан да артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар каршында Гарант йөкләмәсе туктатыла:

1) Гарант тарафыннан бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә акча түләү белән;

2) гарантиядә билгеле бер вакыт үткәннән соң, ул бирелә (гарантия гамәлдә булу срогы);

3) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан гарантия белән тәэмин ителгән принципал йөкләмәләрен үтәү йә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәлеше турындагы гарантка карата таләпләр булуга карамастан) туктатылган очракта, принципалның әлеге йөкләмәләрен башка нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан куелган гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәлеше турында гарантка карата таләпләр);

4) бенефициарның гарантка кире кайтару һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча йөкләмәләрен гаранттан азат итү турында язма гаризасын

гарантия буенча үз хокукларыннан баш тарту нәтижәсендә, принципал тарафыннан гарантия буенча бенефициарлар фактта булмаганда һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмаганда, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган гарантияне гарантка кире кайтару нәтижәсендә, бенефициарның гарантия буенча үз хокукларыннан һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән гарантия буенча;

5) әгәр гарантия бирелгән принципал йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яки) судка гарантны үтәү турындагы гарантка таләп куйганнан соң төп йөкләмәне (шул исәптән бенефициар принципалын һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгару белән бәйле рәвештә) туктату яисә аны гамәлдә булмаган килеш дип тану белән.;

7) бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка карата гарантиягә, хокукларга һәм (яисә) төп йөкләмә буенча таләпләрнең (күрсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) алдан язма ризалыгыннан башка гарантка карата таләпләр (тапшыру (күчү) булганда, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә принципалның (сатып алуыга) хокуклары күчүгә бәйле рәвештә, принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәү гарантия белән тәмин ителә торган принципалның (эмитентның));

8) принципал бүтән затка тапшырган яисә принципалга караган башка нигезләр буенча башка затка күчкән очракта, төп бурыч буенча принципалга караган хокуклар һәм (яисә) бурычлар (бурычлар) принципалның гарантның алдан язма ризалыгыннан башка төп йөкләмә буенча тапшырылган очракта;;

9) гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә, гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Бенефициарның Гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң гарантияне тотып калуы бенефициарның күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларын сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында мәгълүм булган Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләр килеп чыгу турында мәгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуклары гарантка юл куелуга бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак карала.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка юл куелуга бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә үтәү өчен гарант тарафыннан түлэнгән акчалар регрессы тәртибендә Гарант тарафыннан алынган акчалар яисә гарантия бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукын үтәү йөзеннән Гарант тарафыннан алына торган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар һәм кредитлар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (займ) акчаларыннан максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгелэнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турындагы килешүдә билгелэнгән җаваплылык тота.

29. Бенефициарлар буенча билгесез затлар даирәсе булган йөкләмәләрне тәэмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантия үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге Нигезләмә белән билгеләнә.

28 Статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр

1. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр жирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты булып жирлекнең башкарма комитеты тора, ул жирлек уставы белән муниципаль бурыч алулар башкару хокукына ия.

3. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләр төрләре һәм аларның эмиссиясе һәм мөрәжәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

29 Статья. Жирлек бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертларның формалары

Жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар формасында бирелә: муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгелэнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр; башка бюджетара трансфертлар.

Финанс ягыннан тәэмин итү чыганагы булып торган жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар бирү максатлары, тәртибе һәм шартлары, максатчан билгеләнеше булган Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар булган жирле бюджетлардан, жирлек Советының Татарстан Республикасы законнары һәм (яисә) башка норматив хокукий актлары нигезендә кабул ителгән карарлары белән билгеләнә.

30 Статья. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек бюджетында карала.

31 Статья. Жирлек бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган жирлек Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен башкарганда барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары жирле администрация арасында жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган килешүләр белән билгеләнә.

32 Статья. Жирлек бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм аның тиешле законнары нигезендә кабул ителә торган жирлек Советы карарларында каралган очракта һәм тәртиптә муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләр өлешен гамәлгә ашыру өчен бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

33 Статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Жирлек алдындагы акчалата бурычлар буенча бурыч-бурычлы кеше билгеләнгән датага жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләргә туры китереп түләргә тиешле акчалар суммасы.

2. Шәһәр алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән төшерү һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе) Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм мондый йөкләмәләрне үтәүне тәэмин итә торган алыш-бирешләрне исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләрнең хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пункттында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешүдә башкача билгеләнмәгән очракта, жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр тиешле сумманы жирлек бюджетының бердәм санына күчерү датасыннан башлап үтәлгән дип санала.

II Бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

34 Статья. Жирлек бюджеты проектын төзү нигезләре

1. Жирлек бюджеты проектын төзү-жирлек Башкарма комитетының аерым прерогативасы.

Бюджет проектын турыдан-туры жирлекнең финанс органы гамәлгә ашыра.

Бюджет проектын төзү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, кабул ителгән муниципаль хокукый актлар нигезендә, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниеһенә Юлнамасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган нигезләмәләре турында;

Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлнамасында;

жирлекнең социаль-икътисады үсеше фаразы турында;

жирлекнең бюджет, салым сәясәтенә төп юнәлешләре турында;

муниципаль программаларда, муниципаль программалар проектында, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектында).

3. Бюджет проектын үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында финанс органы башка финанс органнарыннан, шулай ук дәүләт хакимиятенә башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

35 Статья. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы кимендә өч елга эшләнә.

2. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы ел саен жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә эшләнә. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек Советына бюджет проектын кертү турында Карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына социаль-икътисады үсеш фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Социаль-икътисадый үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

Жирлек бюджеты проектының төзү һәм карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәртү бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

36 Статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

1. Бюджет керемнәре жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә, жирлек бюджеты турындагы карар проектының жирлек Советына кертү шартларында, салымнар һәм җыемнар турындагы законнар, шулай ук Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек советының муниципаль хокукый актлары нигезендә фаразлана.

2. Жирлек Советының норматив-хокукый актларына жирлек Советына жирлек бюджет турындагы карар проектының керткәннән соң кабул ителгән салымнар һәм җыемнар турындагы норматив-хокукый актларына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан норматив-хокукый актларында жирлек советының әлеге норматив-хокукый актларының чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 гыйнварынан да соңга калмыйча үз көченә керүе турындагы нигезләмәләрне үз эченә алырга тиеш.

37 Статья. Жирлекнең уртача вакытка исәпләнгән финанс планы

1. Жирлекнең уртача сроклы финанс планы астында жирлек бюджетының төп параметрларын үз эченә алган документ аңлашыла.

Әгәр жирлек бюджеты проекты Чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, жирлекнең башкарма комитеты жирлекнең уртача сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

2. Жирлекнең уртача сроклы финанс планы, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләрен үтәп, жирлек башкарма комитеты билгеләгән форма һәм тәртиптә эшләнә.

Жирлекнең уртача сроклы финанс планы проекты Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм жирлек Советына жирлек бюджеты проекты белән бер үк вакытта тапшырыла.

Жирлек бюджеты проектының төп күрсәткечләре һәм жирлекнең уртача сроклы финанс планы күрсәткечләре бер-берсенә туры килергә тиеш.

3. Жирлекнең расланган уртача вакытка исәпләнгән финанс планы түбәндәге параметрларны үз эченә алырга тиеш:

бюджет керемнәренең һәм чыгымнарының фаразланыла торган гомуми күләме;

бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджетлар чыгымнарын классификацияләү бүлекләре, бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләре күләме йә бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, муниципаль программалар һәм программа булмаган юнәлешләр буенча бюджет ассигнованиеләре күләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль берәмлекләр арасында муниципаль берәмлекләрнең бюджет тәмин ителешен тигезләүгә дотацияләргә бүлү;

жирлек советының хокукый актлары белән билгеләнә торган (билгеләнергә тиеш) жирле бюджетларга салым керемнәреннән түләүләрнең нормативлары; бюджет дефициту (дефициту);

Чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына муниципаль бурычның иң югары чиге.

Башкарма комитет тарафыннан жирлекнең уртача сроклы финанс планының өстәмә күрсәткечләрен раслау каралырга мөмкин.

4. Жирлекнең уртача сроклы финанс планы күрсәткечләре индикатив характерга ия һәм чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең уртача сроклы финанс планын эшләгәндә һәм раслаганда үзгәртелергә мөмкин.

5. Жирлекнең уртача сроклы финанс планы план чорына күрсәтелгән план параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елына Параметрлар өстәү юлы белән эшләнә.

Жирлекнең уртача сроклы финанс планы проектына аңлатма язуында уртача сроклы финанс планы параметрларын нигезләү, шул исәптән, планлаштырылган үзгәрешләрен сәбәпләрен күрсәтеп, элек хупланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

38 Статъя. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру жирлекнең финанс органы тарафыннан гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләренә үтәүгә аерым билгеләнә торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

39 Статъя. Салым чыгымнарын исемлеге һәм бәяләү

1. Жирлекнең салым чыгымнары Исемлеге авыл жирлеге башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә муниципаль программалар һәм аларның структур элементлары, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча төзелә.

2. Жирлекнең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләренә үтәп, ел саен жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә башкарыла.

3. Күрсәтелгән бәяләү нәтижеләре жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижелелеген бәяләгәндә исәпкә алына.

40 Статъя. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны тормышка ашыру сроклары жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан алар билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе жирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны раслаган район Башкарма комитетының муниципаль хокукый акты нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча бюджет турындагы карар белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга кертелгән үзгәрешләр район Башкарма комитеты билгеләгән срокларда расланырга тиеш.

Муниципаль программалар бюджет турындагы карарга аның үз көченә керткән көннән ике айдан да соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәләлеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләү тәртибе һәм аның критерийлары район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча район Башкарма комитеты чираттагы финанс елыннан башлап расланган муниципаль программаның туктатылу яки үзгәрүе, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәккелге турында Карар кабул итәргә мөмкин.

41 Статья. Жирлек бюджеты проектының төзү тәртибе һәм сроклары

1. Жирлек бюджеты проектының төзү тәртибе һәм сроклары, бюджет законнары һәм жирлек Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнгән таләпләрне үтәп, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты проекты муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән тәртиптә ачык тыңлауларда фикер алышырга тиеш.

III Бүлек. БЮДЖЕТ ТУРЫНДА КАРАР ПРОЕКТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

42 Статья. Бюджетны карау һәм раслау нигезләре

1. Жирлек бюджеты турындагы карарда бюджет керемнәренәң гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр (бюджет турындагы карарлардан тыш) керткән төп характеристикалар булырга тиеш.

2. Бюджет турында карар белән раслана:

- бюджет керемнәренәң Баш администраторлары Исемлеге;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге;

- чыгымнар төрләрә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре), шулай ук чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясенә чыгымнар төрләрә, бүлекчәләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, муниципаль программалар һәм программага карамаган юнәлешләр), чыгымнар төрләрә (төркемнәре һәм төркемнәре) һәм (яисә) максатчан статьялары буенча бюджет ассигнованиеләрен Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясенә төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре), шулай ук, бюджет Россия Федерациясе Бюджет кодексы, жирлек советы карары белән;

- Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләм;

- Чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменнән кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменнән кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), максатчан);

- Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы);

- Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль бурычның иң югары чиге;

- жирлек бюджетының Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, жирлек советының хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, жирлек бюджеты турында карар проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү һәм аларга жирлек бюджеты проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Жирлек бюджетының план чорының параметрларын үзгәртү жирлек Советының муниципаль хокукый акты нигезендә башкарыла.

4. Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар астында бюджет ассигнованиеләре бюджет чыгымнарының ведомство структурасында бүлекләр,

бүлекчэлэр, максатчан статьялар һәм чыгымнар төрлөрө буенча план чорында бүленмэгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

5. Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар астында бюджет ассигнованиеләре бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә план чорында бүленмэгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

43 Статья. Бюджет проекты белән бер үк вакытта төзелә торган документлар һәм материаллар

Жирлек бюджеты турындагы карар проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына бирелә:

- жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-иқтисади үсешенә яқынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-иқтисади үсешенә көтелүче нәтижәләре;;
- жирлекнең социаль-иқтисади үсеше фаразы;
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, дефициты (профициты) йә урта сроклы финанс планы расланган жирлек бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, дефициты (профициты));;
- бюджет проектына аңлатма язуы;
- бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплар;
- Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге;
- агымдагы финанс елына бюджетның көтелүче үтәлешен бәяләү;
- паспортлар (паспортлар проектлары), күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары;
- жирлек бюджетының керем чыганақлары реестрлары;
- башка документлар һәм материаллар.

Бюджет турында карар проекты бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта булмаса, бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта бюджет турындагы карар проектына аңлатма язуына составына кертелә.

44 Статья. Жирлек Советына бюджет турында карар проектын кертү

1. Жирлек башкарма комитеты бюджет турындагы карар проектын 15 ноябрьдән дә соңга калмыйча жирлек Советына карауга кертә.

2. Жирлек Советының жирле салымнар турындагы муниципаль хокукый актларга, жирлек Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет керемнәрен үзгәртүгә китерә торган карарларына үзгәрешләр кертү турындагы карарлары жирлек советына чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле

бюджет турында карар проекты кертелгән көнгә кадәр жирлек Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән срокларда жирлек Советына кабул ителергә тиеш.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проекты белән расланган план чорының расланган бюджеты күрсәткечләрән төгәлләштерү һәм төзелә торган бюджетның план чорының икенче елы күрсәткечләрән раслау күздә тотыла.

Агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарның план чорына кагылышлы өлешендә үз көчләрән югалткан дип танылган очракта, 47 статьяның 3 пункты нигезендә чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проектын Чираттагы финанс елы һәм төзелә торган бюджетның план чоры күрсәткечләрән раслау карала.

45 Статья. Жирлек Советының бюджет турындагы карар проектын карау

1. Жирлек бюджеты турындагы карар проекты кертелгәннән соң 3 эш көне эчендә жирлек башлыгы аны экспертиза үткөрү өчен муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органга жибәрә.

Бюджет турында карар проекты турындагы бәяләмә, әлеге проект житешсезлекләрән күрсәтеп, аларны ачыклау очрагында, 5 эш көне дәвамында эзерләнә.

Бәяләмә жирлек Советы депутатлары тарафыннан жирлек бюджеты турындагы карар проектына төзәтмәләр эзерләгәндә исәпкә алына.

2. Кертелгән бюджет турында карар проекты, шулай ук муниципаль финанс тикшерүе органы бәяләмәсе авыл жирлеген Советының даими комиссиясенә, шулай ук жирлек Советы депутатларына карауга жибәрелә.

3. Жирлек бюджеты турындагы карар проекты буенча килешмәгән сораулар килеп туган очракта, жирлек Советы Рәисе карары белән килештерү комиссиясе төзелергә мөмкин, аңа жирлек башкарма комитеты һәм жирлек Советы вәкилләре бер үк санда керә.

4. Жирлек бюджеты турындагы карар проекты барлык кирәкле документлар һәм материаллар белән жирлек башкарма комитеты тарафыннан эшләп бетерү өчен кергән көннән алып өч эш көне эчендә тәкъдим ителергә тиеш.

5. Жирлек советы жирлек бюджеты турындагы карар проектын бер укылышта карый.

6. Жирлек бюджеты турында кабул ителгән карар кабул ителгән көннән өч көн эчендә имзалана һәм жирлек уставы белән билгеләнгән тәртиптә халыкка игълан ителә.

Жирлек бюджеты турындагы карар, аңа кул куелганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча, билгеләнгән тәртиптә рәсми бастырып чыгарылырга тиеш.

46 Статья. Бюджет турында карарны раслау сроклары һәм бюджет турында карар проектын вакытында кабул итү нәтижәләре

1. Бюджет турындагы карар жирлек Советы тарафыннан каралырга, расланырга һәм чираттагы финанс елы башланганчы имзаланырга тиеш.

Жирлекнең жирле үзидарә органнары бюджет турындагы карарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм бастырып чыгаруны тәэмин итү буенча үз компетенциясе чикләрендә мөмкин булган барлык чараларны күрергә тиеш.

2. Бюджет турында карар финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән кысаларда бюджет белән вакытлыча идарә итү режимы кертелә.

47 Статья. Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү

1. Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карар проекты, әлеге Нигезләмәнең 24 статьясында каралган тәртиптә һәм әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, жирлек Советы тарафыннан карала.

2. Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карар проекты Совет тарафыннан бер укылышта карала.

3. Агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-иқтисади үсешенә көтелә торган нәтижәләре нигезендә агымдагы финанс елына жирлек бюджетының фаразланучы керемнәренә гомуми күләмнен 15 проценттан артыграк кимегән яки агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетында каралган әлеге керемнәрен күләме белән чагыштырганда, яисә Азнакай муниципаль районы бюджетына, Татарстан Республикасы бюджетына план чорына кагылышлы нигезләмәләрен үз көчләрен югалтуын тануны күздә тоткан үзгәрешләр кертелгән очракта, жирлек бюджетының план чорына кагылышлы өлешендә нигезләмәләрен үз көчләрен югалтуын күздә тоткан

IV Бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ҮТӘЛЭШЕ

48 Статья. Бюджетны үтәү нигезләре

1. Жирлек бюджетының үтәлеше авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

2. Бюджетның үтәлешен оештыру жирлекнең финанс органына йөкләнә.

3. Бюджет үтәлеше жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Жирлек бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

Бюджет үтәлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан башкарыла.

49 Статья. Жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе жирлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү жирлекнең финанс органы житекчәсе тарафыннан башкарыла.

2. Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре жирлек бюджеты турындагы карарга туры килергә тиеш.

Бюджет турында Карар кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслай.

3. Жыелма бюджет язмасына, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән очракларда, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, финанс органы житәкчесе карарлары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерелә.

5. Жыелма бюджет язмасына жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә.

50 Статья. Бюджет язмасы

1. Аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп, баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе жирлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм жирлекнең финанс органы тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

3. Чыгымнар буенча бюджет язмасы күрсәткечләре, бюджет законнарында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр бюджет акчаларын бүлүчеләргә һәм (яисә) бюджет акчаларын алучыларга житкерелә.

51 Статья. Касса планы

Жирлекнең финанс органы касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрнең составын һәм срокларын билгели.

Касса планын төзү һәм алып бару жирлекнең финанс органы тарафыннан башкарыла.

52 Статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәләше

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәләшен күздә тотат:

- агымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар, бюджет турындагы карар һәм Татарстан Республикасының башка законнары, бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар, Федераль казначылык органнары счетларынан һәм жирлек бюджетына башка керемнәрнең бүтән керемнәренән жирлекләр бюджетына күчәрүдән кәргән керемнәрне бюджетның бердәм счётына күчәрү;;

- артык бүленгән суммаларны күчәрү, артык түләнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында

башкармаган өчен процентлар суммасы һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар.;

- салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яки артык алынган суммаларны исәпкә алу;

- жирлек бюджеты керемнәре администраторы тарафыннан жирлек бюджетына түлөөләрне төгәлләштерү.

53 Статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше

1. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше, бюджет законнары таләпләрен үтәп, жирлекнең финанс органы билгеләгән тәртиптә башкарыла.

2. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлешен күздә тоту:

- Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;

- акчалата йөкләмәләрне раслау;

- акчалата йөкләмәләрне түлөүне санкцияләү;

- акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен раслау.

Бюджет акчаларын алучы аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән башка шартнамәләр төзү юлы белән яисә закон, башка хокукый акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

3. Бюджет акчаларын алучы бюджет акчалары хисабына түлөү һәм түлөүне санкцияләү өчен кирәк булган башка документлар нигезендә акчалата йөкләмәләрне түлөү бурычын раслый.

4. Акчалата йөкләмәләрне түлөүне санкцияләү рөхсәт язуын (акцепт) кылу рәвешендә, бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә жирлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнгән акчалата йөкләмәләрне түлөүне санкцияләү тәртибендә каралган документларның булуын тикшергәннән соң гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түлөү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

5. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар файдасына бюджетның бердәм счетыннан, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларынан акчаларны күчәрүне раслый торган түлөү документлары, шулай ук бюджет акчаларын алучының акчалата йөкләмәләрен үтәү буенча акчалата операцияләрне башкармауны раслый торган башка документларны тикшерү нигезендә гамәлгә ашырыла.

54 Статья. Бюджетара трансфертлар

Жирлек бюджетыннан түбәндәге рәвешләрдә бюджетара трансфертлар бүлеп бирелә һәм (яисә) жирлек бюджетына бирелә ала:

Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 133 һәм 140 статьяларында билгеләнгән очракларда муниципаль районнар бюджетларына шәһәр һәм авыл жирлекләре бюджетларына субвенцияләр (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә);

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 142.2 статьясында билгелэнгән очрақларда Россия Федерациясе субъектлары бюджетларына субсидияләр;
жирлекнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә Азнакай муниципаль районы бюджетыннан дотацияләр;
муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;
башка бюджетара трансфертлар.

55 Статъя. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганақлары составына кертелә: номиналь хакы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштырудан кергән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының жәлеп ителгән һәм түлэнгән кредитлары арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түлэнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма жирлек бюджетына һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганақлары.

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганақлары составына кертелә:

жирлек милкендә булган акцияләр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре сатудан керемнәр;

жирлек бюджеты акчалары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокукы гарантка бирелүгә бәйле булса, Россия Федерациясе валютасында жирлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

жирлекнең башка бурыч йөкләмәләрен түләүгә Россия Федерациясе валютасында жибәрелә торган акчалар күләме;

юридик затларга жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларының Россия Федерациясе валютасында бирелгән суммасы арасындагы аерма;

жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы белән Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта күчерелгән акчалар арасындагы аерма жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләре үткәргәндә.

Жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләре составына жирлек һәм шәхси счетлары Россия Федерациясе законнары нигезендә казначылык органнарында ачылган оешмалар акчаларын жәлеп итү һәм кире кайтару кертелә.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына кертелә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китергән очракта, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияләрне үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

56 Статья. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булып торучы казна учреждениесенең бюджет сметасы әлеге орган житәкчесе тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре аңа житкерелгән Бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) бюджет учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен үтәүгә туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу план-графикларын формалаштырганда каралган, муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу өчен финанс ягыннан тәэмин итү күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында бюджет учреждениесенең бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр өстәмә расланьрга тиеш.

57 Статья. Жирлек бюджеты турындагы карар белән расланган бюджет үтәлешендә фактта алынган керемнәрдән файдалану

Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш фактта алынган керемнәр, жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычларны түләүгә, шулай ук аларны үтәү өчен Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән күләмдә каралган бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлекнең финанс органы тарафыннан жибәрелә ала.

Максатчан билгеләнеше булган (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта), шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бюджетка керә торган башка бюджетара трансфертлар, шулай ук бюджет үтәлеше турында карар белән расланган керемнәрдән тыш фактта фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган акчалар, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү максатларында, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертмичә, бюджет чыгымнарын арттыруга жиберелә.

Кирәк булган очракта, әлеге статьяның 1 абзацында күрсәтелгән максатлардан аермалы буларак, жирлек бюджеты чыгымнарын жирлек бюджеты турындагы карар белән расланган ассигнованиеләрдән тыш, жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр керткәннән соң гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карар проекты, өстәмә керемнәр алу сәбәпле, жирлек башкарма комитеты тарафыннан жирлек Советына кертелә.

58 Статья. Агымдагы финанс елы тәмамлану

1. Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, моннан тыш, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләргә төгәлләү Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләренә туры китереп, жирлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләнәре 31 декабрьдә үз көченә керә.

3. Жирлек бюджетының бердәм сетында булмаган бюджет акчаларын алучылар тарафыннан файдаланылмаган калган калдыклар агымдагы финанс елының соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча жирлек бюджетының бердәм сетына бюджет акчаларын алучылар күчерелгә тиеш.

4. Агымдагы финанс елында кулланылмаган, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар алар бирелгән бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Бюджет акчаларының баш администраторы агымдагы финанс елында максатчан кулланылмаган, субсидия һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларга ихтыяж булу турындагы карары нигезендә, күрсәтелгән бюджетара трансфертларның калдыкларыннан артмаган күләмдә акчалар Чираттагы финанс елында бюджет чыгымнарын финанс белән тәмин итү өчен, күрсәтелгән бюджетара трансфертларны бирү максатларына туры килә торган бюджет кеременә кире кайтарылырга мөмкин.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларның файдаланылмаган калдыгы тиешле бюджет кеременә күчерелмәгән очракта, күрсәтелгән акчалар Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми

таләпләрне үтәп, финанс органы билгеләгән тәртиптә бюджет керемәнә алынырга тиеш.

V Бүлек. БЮДЖЕТ ХИСАБЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ ,ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ НИГЕЗЛӘРЕ

59 Статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылығы нигезләре

1. Бюджет хисаплылығы үз эченә ала:

- 1) бюджет үтәлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтәлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) Аңлатма язуы.

2. Бюджет үтәлеше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджет үтәлеше турындагы белешмәләр тупланган.

Бюджет үтәлеше балансында жирлекнең финанс һәм финанс активлары, хисап чорының беренче һәм соңгы көненә бюджет исәбен алу счетлары планы буенча йөкләмәләре турында белешмәләр бар.

Эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисапта хисап чорында эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында мәгълүмат тупланган һәм дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча төзелә.

Акча хәрәкәте турындагы хисап бюджет акчалары белән дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча операцияләренә чагылдыра.

Аңлатма язуында бюджет үтәлеше турындагы мәгълүмат, бюджет үтәлеше турындагы хисапта бирелгән өстәмә мәгълүмат, Россия Федерациясе Финанс министрлығының норматив хокукый актларында билгеләнгән мәгълүматны ачуга карата таләпләр нигезендә тупланган.

3. Жирлекнең бюджет хисаплылығы бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының бюджет хисаплылығы нигезендә финанс органы тарафыннан төзелә.

4. Жирлекнең бюджет хисаплылығы еллык булып тора. Жирлек бюджетының үтәлеше турында отчет квартал саен бирелә.

5. Жирлекнең бюджет хисаплылығы жирлекнең финанс органы тарафыннан жирлекнең башкарма комитетына тапшырыла.

Агымдагы елның беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм жирлек советына һәм муниципаль финанс контролен гәмәлгә ашыручы органга жиберелә.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

60 Статъя. Жирлек бюджеты үтэлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджеты үтэлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Советында каралганчы тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет средстволары баш администраторының бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне һәм жирлек бюджеты үтэлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтэлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, жирлек Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, жирлекнең контроль-хисап органы тарафыннан башкарыла.

Жирлекнең вәкиллеке органы мәрәжәгәте буенча жирлек бюджеты үтэлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү муниципаль районның контроль-хисап органы яисә Татарстан Республикасы Хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Тышкы тикшерүне уздыру өчен бюджет хисабы Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган составта, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтэлеше турында еллык, квартал һәм айлык хисапларны төзү һәм тапшыру тәртибе турындагы күрсәтмә нигезендә тапшырыла.

4. Авыл жирлеге башкарма комитеты, аңа бәяләмә эзерләү өчен, агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, жирлек бюджетының үтэлеше турында хисап бирә. Жирлек бюджеты үтэлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла. Бюджет үтэлеше турындагы хисапка бәяләмә бюджет акчалары баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү күрсәткечләрен исәпкә алып эзерләнә.

5. Жирлек бюджеты үтэлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә тышкы муниципаль финанс контроле органы тарафыннан жирлек Советына бер үк вакытта жирлек башкарма комитетына жибәрелә.

61 Статъя. Жирлек бюджеты үтэлеше турында отчетны жирлек советына тапшыру

1. Бюджет үтэлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

2. Бюджет үтэлеше турында еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет һәм бюджет хисаплылыгының үтэлеше анализын үз эченә алган аңлатма язуы, муниципаль йөкләмәнең үтэлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, бюджет үтэлеше турында карар проекты, бюджет үтэлеше турында башка бюджет хисаплылыгы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Жирлек Советы утырышында жирлек башлыгының (вәкаләтле затның) жирлек бюджеты үтэлеше турындагы доклады тыңланды.

4. Фикер алышу һәм жирлек бюджеты үтэлеше турындагы хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы жирлек бюджеты үтэлеше турындагы хисапны раслау һәм жирлек Советы тарафыннан тиешле карар кабул итү яки жирлек бюджеты үтэлеше турындагы хисапны кире кагу турында Карар кабул итә.

5. Жирлек Советы тарафыннан жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карар кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дөрөс булмаган яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

62 Статья. Жирлек бюджеты үтөлеше турында карар

Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карар белән, жирлек бюджеты керемнәренә, чыгымнарының һәм дефицитының (профицит) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтөлеше турында хисап раслана.

Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

керемнәр классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре исемлеге;

- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча чыгымнар;

бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;

бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары исемлеге;

Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карар белән шулай ук жирлек бюджетының үтөлеше турындагы карар өчен жирлек Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр дә раслана.

VI Бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

63 Статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукый актлар, жирлек бюджетыннан физик затларга бүтән түлүүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүне тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле-жирлекнең контроль-хисап органнары эшчәнлеге.

3. Эчке муниципаль финанс контроле-жирлекнең башкарма хакимияте органы булып торучы муниципаль финанс контроле органының контроль эшчәнлеге.

4. Алдан тикшерү авыл жирлегенә бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларны кисәтү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аның үтәлешенә законлылыгын, исәп-хисапның дөрөсләнгән билгеләү максатыннан жирлек бюджетының үтөлеше нәтижәләре буенча башкарыла.

64 Статья. Бюджет бозулары өчен җаваплылык

Бюджет бозулары өчен җаваплылык Россия Федерациясе бюджет законнарында билгеләнгән нигезләр буенча һәм тәртиптә башкарыла.